

Γενική της αιτίας.

φανερώνει την αιτία του ονόματος που προσδιορίζεται και συντάσσεται συνήθως με τα επίθετα: αἴτιος, ἀναίτιος, ὑπαίτιος, ἔνοχος, ὑπεύθυνος, ὑπόλογος, ὑπόδικος, εὐδαίμων, μακάριος. Με γενική της αιτίας συντάσσονται επίσης και τα ουσιαστικά: ὀργή, μισθός, χάρις, δόξα, αλλά και οι δικαστικοί ὄροι ὅπως: ἔγκλημα, δίκη, γραφή, εἰσαγγελία, ἔνδειξις.

Παραδείγματα:

1. Πολλῶν νικῶν οἱ θεοὶ αἴτιοι εἰσίν.
2. Οὐδεὶς ἔνοχος δειλίας ἐστί.
3. Τῶν διπλασίων ὑπόδικος, ἔστω τῷ βλαφθέντι.
4. Εὐδαίμων μοι ὁ ἀνὴρ ἐφαίνετο τοῦ τρόπου καὶ τῶν λόγων.
5. Τὴν ὀργὴν τῶν κακῶς πραχθέντων εἰς τοὺς τάληθῆ συμβουλευόντας ἔχετε τοὺς ὑπευθύνους αὐτῶν ἀφέντες.
6. Σωκράτης ἔφυγεν δίκην ἀσεβείας.
7. Γίγνεται καὶ παισὶ ἐγκλήματα ἀρπαγῆς καὶ βίας καὶ ἀπάτης.
8. Αἰνείας σώσας τοὺς πατρώους καὶ μητρῶους θεοὺς σώσας δέ καὶ αὐτόν τὸν πατέρα, δόξαν εὐσεβείας ἐκτήσατο.

Γενική υποκειμενική:

Φανερώνει το υποκείμενο της ενέργειας, αν μετατρέψουμε το προσδιοριζόμενο σε ρήμα ενεργητικής, κατά κανόνα, φωνής, ὅποτε η γενική μετατρέπεται σε υποκείμενο του ρήματος.

Παραδείγματα

1. Ὀργὴ φιλονυκτων ὀλίγον χρόνον ἰσχύει.
2. Ἀγησίλαος πρῶως ἔφερεν τὰς τῶν ιδιωτῶν ἀμαρτίας.
3. Μαρτυρεῖ τῷ λόγῳ ἡμῶν ἢ τῶν θεῶν ἔρις τε καὶ κρίσις.
4. Ἡ νίκη τῶν Ἑλλήνων λαμπρὰ ἐγένετο.
5. Ἡ πρόνοια τοῦ θεοῦ ἀσφαλῆς καὶ ἡ κρίσις ἀέναος.
6. Βραχεία ἢ τέρψις κακῆς ἡδονῆς.

Γενική αντικειμενική:

Φανερώνει το αντικείμενο στο οποίο μεταβαίνει η ενέργεια του υποκειμένου αν μετατρέψουμε σε ρήμα ενεργητικής, κατά κανόνα, φωνής τον προσδιοριζόμενο ὄρο, ὅποτε η γενική μετατρέπεται σε αντικείμενό του.

Με γενική αντικειμενική συντάσσονται τα επίθετα που προκύπτουν από τις αντίστοιχες κατηγορίες ρημάτων που συντάσσονται με γενική, δηλαδή τα επίθετα που δηλώνουν :

μνήμη ή λήθη

φροντίδα , επιμέλεια και τα αντίθετα

φεδω ή αφειδία

συμμετοχή, επάρκεια, στέρηση, χωρισμό, απαλλαγή, απομάκρυνση, εμπειρία, απειρία
επιτυχία, αποτυχία

εξουσία, υπακοή

διαφορά ή σύγκριση

και πολλά επίθετα που λήγουν σε -ικός

Συνηθισμένα επίθετα που συντάσσονται με γενική αντικειμενική:

πρακτικός, ποιητικός, ποριστικός, έξεταστικός, παρασκευαστικός, παραγωγικός, διάφορος, έτερος, άλλος, αλλότριος, κύριος, έγκρατης, ακρατής, ακράτωρ, ύπήκοος, κατήκοος, έπιτυχής, αποτυχής, αήθης, έπιστήμων, απειρος, εμπειρος, ένδεής, κενός, έρημος, αγνός, καθαρός, έλεύθερος, γυμνός, ορφανός, άθως, ψιλός, άγονος, ανήκοος, άμοιρος, άκληρος, άπαθής, άπαίδευτος, μέτοχος, άμέτοχος, κοινωνός, μεστός, πλήρης, έμπλεως, φειδωλός, άφειδής, έπιμελής, άμελής, πρόθυμος, ολίγωρος, μνήμων, άμνήμων, έπιλήσμων.

Παραδείγματα:

1. Λόγος έστιν άνθρωποις ιατρός λύπης.
2. Ό χρόνος έστι φάρμακον άπάσης της όργης.
3. Στέφανος της πατρίδος εισίν αι εκείνων ψυχαί.
4. Δήθη τών ιδίων κακών θρασύτητα γεννᾶ.
5. Καί τοις θηρίοις πόθος των συντρόφων έγγίγνεται.
6. Μέγα βλάπτει ή έπιθυμία αδίκων χρημάτων.
7. Καί τά θηρία μνήμονα των εύεργετων έστι.
8. Έπιλήσμων έγένου της έμης διαθήκης.
9. Οί Λακεδαιμόνιοι αεί μνήμονες ήσαν τών Λυκούργου νόμων.
10. Οί χρηστοί πολίται έπιμελείς της άρετης γίγνονται
11. Άμελής των οικείων έγένετο.
12. Φειδωλός χρημάτων ίσθι.
13. Άφειδής έαυτου ήν τών φίλων ένεκα.
14. Οί κοινωνοί του πολέμου τιμής ήξιώθησαν.

15. Ἐνέτυχον τάφροις πλήρεσιν ὕδατος.
16. Ὁ ἀδικῶν τινά ἔρημον πατρός καί μητρός διπλῆν τινέτω τήν ὕβριν.
17. Αἰδοῦς ὁ δειλός ἐλεύθερος ἐστίν.
18. Λυπηρός ἐστὶ παισὶν ὀρφανοῖς γεγενῆσθαι πατρός.
19. Ἡ ψυχὴ γυμνὴ σώματος παρά Πλούτωνα ἀπέρχεται.
20. Ἀθῶι τῶν ἀδικημάτων τούτων εἰσί.
21. Ἡ χώρα ἡμῶν θηρίων ἀγρίων ἄγονος καὶ καθαρά ἐφάνη.
22. Ἐμπειροὶ τοῦ ναυτικοῦ καὶ τῆς θαλάσσης οἱ Ἀθηναῖοι ἦσαν.
23. Τὴν ψυχὴν ἄπειρον καὶ ἀκέραιον δεῖ εἶναι κακῶν ἠθῶν.
24. Ὁ γραμματῶν ἄπειρος οὐ βλέπει βλέπων.
25. Ἐκπληξὶς ἐνέπεσεν ἀνθρώποις ἀήθεσιν τοιαύτης μάχης.
26. Ἀποτυχέστερος τοῦ μῆ ὄντος ἐστὶ. (συγκριτική)
27. Πεπαιδευμένους καλῶ τούς τὴν δόξαν ἐπιτυχῆ τῶν καιρῶν ἔχοντας.
28. Ἡ τύχη πάντων κυρία ἐτί.
29. Τά μοχθηρὰ ἀνθρώπεια πασῶν τῶν ἐπιθυμιῶν ἀκρατῆ ἐστὶ.
30. Ἐαυτοῦ ὦν ἀκράτωρ ἄλλων ἐπιχειρεῖ ἄρχειν.
31. Ἐπιστήμη ἐπιστήμης διάφορος ἐστίν.
32. Ὁμολογήκαμεν ἕτερον εἶναι τό ἦδύ τοῦ ἀγαθοῦ.
33. Ἄλλο τό πράττειν τοῦ λέγειν ἐστὶ.
34. Πότερόν ἐστιν ἐπιστήμη ἢ ἀρετὴ ἢ ἄλλοῖον ἐπιστήμης ;
35. Δικαιοσύνη πάντες πρακτικοὶ τῶν δικαίων εἰσί.
36. Τόν στρατηγόν δεῖ ποριστικόν εἶναι ἐπιτηδείων τῶ στρατεύματι.
37. Τόν στρατηγόν παρασκευαστικόν τῶν πολεμικῶν εἶναι χρή καὶ ἐξαπατητικόν τῶν πολεμίων.

Γενικὴ συγκριτικὴ

Ὅταν ὁ β' ὅρος σύγκρισης δὲν ἐκφέρεται με τὸ ἢ καὶ οἰμοιοτρόπως με τὸν πρῶτο ὄρο, τότε πολὺ πιθανόν νὰ ἐκφέρεται με γενικὴ συγκριτικὴ. Αὐτὴ φανερώνει τὸ πρόσωπο ἢ τὸ πράγμα που συγκρίνεται με ἓνα ἄλλο καὶ συνάπτεται με ἐπίθετα ἢ ἐπιρρήματα συγκριτικοῦ βαθμοῦ ἢ που περιέχουν τὴν ἐννοία τοῦ συγκριτικοῦ.

Παραδείγματα

1. Ἀναρχίας μεῖζον οὐκ ἔστι κακόν.
2. Ἡ ἀρετὴ σεμνοτέρα τῆς κακίας ἐφαίνετο.
3. Προσῆκει μοι μᾶλλον ἐτέρων ἄρχειν.
4. Ἐλπίδων ἀγαθῶν οὐδέν ἦττον οἱ δοῦλοι τῶν ἐλευθέρων δέονται.